

U S T A W A

z dnia 2007 r.

o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym¹⁾

Art. 1.

W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 474) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 uchyla się pkt 7;

2) tytuł rozdziału 2 otrzymuje brzmienie:

„Tworzenie, organizacja, nadzór nad działalnością, zadania i źródła finansowania Bankowego Funduszu Gwarancyjnego”;

3) w art. 3:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, mając na uwadze sprawne działanie Funduszu, nadaje Funduszowi statut, w którym określa szczegółowo jego zadania, sposób organizacji oraz zasady gospodarki finansowej.”;

b) uchyla się ust. 5;

4) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. 1. Nadzór nad działalnością Funduszu sprawuje minister właściwy do spraw instytucji finansowych w oparciu o kryterium legalności i zgodności ze statutem.

2. W ramach nadzoru minister właściwy do spraw instytucji finansowych jest uprawniony w szczególności do:

1) żądania udostępnienia przez Zarząd Funduszu kopii dokumentów związanych z działalnością Funduszu oraz zapoznawania się z ich treścią;

2) żądania informacji lub wyjaśnień dotyczących działalności Funduszu od członków Zarządu, Rady, pracowników Funduszu oraz innych osób związanych z Funduszem umową zlecenia, umową o dzieło lub innym stosunkiem prawnym o podobnym charakterze.”;

- 5) w art. 4:
- a) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) określanie wysokości obowiązkowych opłat rocznych, o których mowa w art. 13 ust. 1, wnoszonych przez podmioty objęte systemem gwarantowania na rzecz Funduszu,”
  - b) ust. 2a otrzymuje brzmienie:
„2a. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, formę organizacyjno-prawną, szczegółowe warunki, zakres i tryb obrotu przez Fundusz wierzytelnościami, o których mowa w ust. 2 pkt 1a, uwzględniając zapewnienie skuteczności udzielania pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania.”
  - c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych może określić, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, dodatkowe zadania Funduszu w zakresie udzielania pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania oraz tryb ich wykonania, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa środków gwarantowanych.”;
- 6) art. 6 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 6. 1. Rada Funduszu składa się z przewodniczącego oraz 9 członków, posiadających odpowiednie wykształcenie wyższe i doświadczenie zawodowe.
  - 2. Przewodniczącego Rady Funduszu powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw instytucji finansowych po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego i właściwej komisji sejmowej.
  - 3. Członków Rady Funduszu powołuje i odwołuje:
    - 1) trzech - minister właściwy do spraw instytucji finansowych,
    - 2) trzech - Prezes Narodowego Banku Polskiego,
    - 3) trzech - Związek Banków Polskich, na zasadach określonych w statucie Funduszu.
  - 4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, zasady i wysokość wynagrodzenia osób wchodzących w skład Rady Funduszu, uwzględniając konieczność zapewnienia właściwej realizacji zadań Rady Funduszu.
  - 5. Kadencja Rady Funduszu trwa 4 lata. Kadencja rozpoczyna się od pierwszego posiedzenia Rady w nowym składzie.”;
- 7) w art. 7 w ust. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) przedkładanie ministrowi właściwemu do spraw instytucji finansowych kwartalnych sprawozdań z działalności oraz sytuacji finansowej Funduszu;”;

- 8) w art. 8 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Rada podejmuje uchwały większością głosów przy obecności co najmniej 6 osób wchodzących w skład Rady Funduszu. W przypadku równego rozkładu głosów w głosowaniu decyduje głos przewodniczącego Rady Funduszu.”;
- 9) w art. 9 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
„1. W skład Zarządu Funduszu wchodzi od 3 do 5 członków, w tym prezes i jego zastępca.
2. Zarząd powoływany jest przez Radę Funduszu, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, spośród osób posiadających odpowiednie wykształcenie wyższe oraz doświadczenie zawodowe.”;
- 10) w art. 13:
a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Podmioty objęte systemem gwarantowania wnoszą na rzecz Funduszu obowiązkowe opłaty roczne w wysokości iloczynu stawki nie przekraczającej 0,3% i podstawy naliczania opłaty rocznej, o której mowa w ust. 1a.”,
b) po ust. 1 dodaje się ust 1a w brzmieniu:
„1a. Podstawę naliczania opłaty rocznej stanowi kwota odpowiadająca 12,5 – krotności sumy wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie – Prawo bankowe, obliczona przez bank według zasad określonych w odrębnych przepisach.”,
c) uchyla się ust. 3a i 3b;
- 11) w art. 17 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Do dnia 30 czerwca każdego roku Rada Ministrów przedstawia Sejmowi do rozpatrzenia zaopiniowane przez Radę Ministrów sprawozdanie z działalności Funduszu za rok poprzedni i załączone do niego sprawozdanie finansowe, wraz z wynikami badania, o którym mowa w ust. 2.”;
- 12) uchyla się art. 18;
- 13) w art. 34 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Po wyczerpaniu środków, o których mowa w ust. 1 i 2, Rada Ministrów w drodze rozporządzenia może podwyższyć poziom obciążeń, o których mowa w art. 13 ust. 1 i art. 25 ust. 2, stosując stawkę opłaty rocznej do wysokości 0,6% oraz stawkę funduszu ochrony środków gwarantowanych do wysokości 0,8%.”;
- 14) w art. 38 ust. 7 otrzymuje brzmienie:
„7. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, zakres, tryb i terminy przekazywania przez banki informacji, o których mowa w ust. 6, uwzględniając zapewnienie skuteczności wykonywania zadań Funduszu.”;

15) art. 44 otrzymuje brzmienie:

„Art. 44. Bankowy Fundusz Gwarancyjny nie stanowi jednostki sektora finansów publicznych.”

Art. 2.

W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, z późn. zm.²⁾) w art. 17:

- 1) w ust. 1 dodaje się pkt 50 w brzmieniu:
„50) dochody Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w części przeznaczony na fundusz pomocowy, o którym mowa w odrębnych przepisach.”,
- 2) w ust. 1e wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„1e. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, dotyczące podatników przeznaczających dochody na cele statutowe lub inne cele określone w tym przepisie, z zastrzeżeniem ust. 1g, stosuje się również w przypadku lokowania dochodów poprzez nabycie.”,
- 2) dodaje się ust. 1g w brzmieniu:
„1g. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1e nie ma zastosowania do zwolnienia określonego w ust. 1 pkt 50.”

Art. 3.

W ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937, z późn. zm.³⁾) art. 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Najwyższa Izba Kontroli kontroluje działalność organów administracji rządowej, Narodowego Banku Polskiego, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, państwowych osób prawnych i innych państwowych jednostek organizacyjnych.”

Art. 4.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie upoważnień zmienianych niniejszą ustawą zachowują moc przepisy dotychczasowe, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy.

Art. 5.

Upoważnieni do powoływania członków Rady Funduszu, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, są obowiązani dostosować skład Rady Funduszu do dyspozycji art. 6 ust. 3 tej ustawy w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 6.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Ustawa z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym dokonała w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/19/WE z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów (Dz. Urz. WE Nr L 135).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 60, poz. 700, Nr 60, poz. 703, Nr 70, poz. 816, Nr 86, poz. 958, Nr 103, poz. 1100, Nr 104, poz. 1104, Nr 117, poz. 1228, Nr 122, poz. 1315 i Nr 122, poz. 1324, z 2001 r. Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190, Nr 125, poz. 1363, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 93, poz. 820, Nr 141, poz. 1182, Nr 169, poz. 1384, Nr 199, poz. 1672, Nr 200, poz. 1684 i Nr 230, poz. 1922, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 96, poz. 874, Nr 137, poz. 1302, Nr 202, poz. 1957, Nr 217, poz. 2124 i Nr 223, poz. 2218, z 2004 r. Nr 6, poz. 39, Nr 29, poz. 257, Nr 54, poz. 535, Nr 93, poz. 894, Nr 121, poz. 1262, Nr 123, poz. 1291, Nr 146, poz. 1546, Nr 210, poz. 2135, Nr 254, poz. 2533, z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 57, poz. 491, Nr 78, poz. 684, Nr 143, poz. 1199, Nr 155, poz. 1298, Nr 169, poz. 1419 i 1420, Nr 179, poz. 1484, Nr 183, poz. 1538, oraz z 2006 r. Nr 94, poz. 651, Nr 107, poz. 723, Nr 157, poz. 1119, Nr 183, poz. 1353, Nr 217, poz. 1589 i Nr 251, poz. 1847.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 123, poz. 1291, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 14, poz. 114, Nr 169, poz. 1417 oraz z 2006 r. Nr 79, poz. 549 i Nr 170, poz. 1218 i Nr 218, poz. 1592.

Akceptuję

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym został przygotowany w związku koniecznością ostatecznego dostosowania ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym do wymogów prawa europejskiego, jak również z postulatem wzmocnienia głównego zakresu działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, tj. ochrony środków deponentów.

Należy podkreślić, iż ustawa o BFG obowiązuje już dwanaście lat, podczas których zakres działań Funduszu ewoluował dosyć znacząco nawet pomimo braku istotnych zmian ustawy o BFG. Zmieniała się struktura polskiego systemu bankowego, zmniejszała się też skala zagrożeń dla deponentów.

Obecnie obowiązujące w Polsce regulacje prawne generalnie odpowiadają standardom Unii Europejskiej w zakresie gwarantowania depozytów, określonym dyrektywą 94/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie systemów gwarantowania depozytów (Dz. Urz. WE L 135). Zgodnie z dyrektywą, podstawowym obowiązkiem państw członkowskich jest zapewnienie powszechności systemu gwarantowania wkładów oraz równego traktowania instytucji kredytowych. Ponadto, do zaleceń zapisanych w dyrektywie 94/19/WE należy obowiązek samodzielnego ponoszenia przez instytucje kredytowe kosztów finansowania systemu. Dotyczy to w szczególności wyłączenia finansowania systemów gwarancyjnych ze środków pochodzących od samych państw członkowskich. Jednocześnie, jak stanowi jedno z postanowień dyrektywy, zdolność finansowania systemu gwarancyjnego musi pozostawać w odpowiednim stosunku do zobowiązań zaciąganych wobec klientów przez podmioty uczestniczące w tym systemie.

W zakresie zgodności ustawy z prawem wspólnotowym konieczne jest usunięcie wskazanego przez Komisję Europejską w *Raporcie o konwergencji 2006* mechanizmu współfinansowania Funduszu przez Narodowy Bank Polski jako konstrukcji kolidującej z określonym w art. 101 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) zakazem finansowania ze środków banku centralnego i uprzywilejowanego dostępu do instytucji finansowych. Komisja przedstawiając źródła niezgodności z art. 101 w zw. z art. 109 TWE wskazała bezpośrednio ustawę o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. Następnie jak podkreśla się w *Raporcie o konwergencji* Europejskiego Banku Centralnego (grudzień 2006) dyrektywa w sprawie systemów gwarantowania depozytów przewiduje, że koszty wynikające z finansowania systemów gwarancji depozytów oraz koszty wynikające z finansowania systemów rekompensat dla inwestorów muszą być ponoszone, odpowiednio, przez same instytucje kredytowe i przedsiębiorstwa inwestycyjne. Ustawodawstwo krajowe, które przewiduje finansowanie przez krajowy bank centralny krajowego systemu ubezpieczenia depozytów nie byłoby zgodne z zapisem o zakazie finansowania ze środków banku centralnego, o ile jest to finansowanie inne niż krótkoterminowe, nie wiąże się ono z rozwiązywaniem nagłych sytuacji, nie są zagrożone aspekty stabilności systemowej, a podjęcie decyzji nie jest pozostawione do swobodnego uznania krajowego banku centralnego.

Podstawowym celem działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego jest wzmocnianie wiarygodności banków oraz stabilności polskiego systemu bankowego. Cel ten ulegał ewolucji w ciągu 12 lat działalności BFG. Początkowo Fundusz koncentrował się na gwarantowaniu (wypłacaniu) środków pieniężnych zgromadzonych przez osoby fizyczne i prawne do wysokości określonej w ustawie o BFG. Równocześnie realizował również działania polegające na udzielaniu zwrotnej pomocy finansowej na wspomaganie procesów

restrukturyzacyjnych i naprawczych w bankach zagrożonych niewypłacalnością lub udział pomocy finansowej bankom o dobrej kondycji finansowej w celu przejęcia banków zagrożonych. Od roku 1997 punkt ciężkości działalności BFG przesunął się na realizację funkcji pomocowej.

Tytułem ukazania uwarunkowań przedmiotowej materii ustawowej należy przypomnieć, iż w roku 1998 miało miejsce znaczne pogorszenie wyników w sektorze bankowym. W celu poprawy kondycji finansowej, w szczególności sektora banków spółdzielczych, a także wobec potrzeby wzmocnienia konkurencyjności banków polskich, podjęto działania zmierzające do zmniejszenia obciążeń finansowych banków związanych z realizacją ustawowego zadania udzielania bankom pomocy finansowej w celu przezwyciężenia zagrożenia niewypłacalnością. W wyniku tego obniżono poziom stawki obowiązkowej opłaty rocznej, przekazywanej przez banki do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Stawka ta w latach 1995-1997 wynosiła 0,40% wielkości aktywów ważonych ryzykiem. Znowelizowana ustawa o BFG spowodowała obniżenie stawki w 1998 r. do 0,28%, w 1999 r. do 0,24%, a od 2001 r. do 0,20%. Jednocześnie nowelizacja wprowadziła zasadę partycypacji Narodowego Banku Polskiego we wpłatach z tytułu opłaty rocznej, dokonywanej przez banki, w celu finansowania działalności BFG oraz działalności pomocowej Funduszu. Udział NBP w obowiązkowej opłacie rocznej przewidziano - w roku 1998 - na 30%, następnie - w roku 1999 - na 40%, a od roku 2001 - na 50%. Poza tym system opłat obejmował również zobowiązania pozabilansowe.

Należy wskazać, że niniejszy projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Należy przywołać fakt, że przed utworzeniem BFG, od roku 1993 r., Narodowy Bank Polski udzielał pomocy bankom w trudnej sytuacji na podstawie uchwały Sejmu RP (środki na ten cel były wyodrębniane w ramach kwot przewidzianych w założeniach polityki pieniężnej). W latach 1994-1998 banki otrzymywały pomoc w formie kredytu wekslowego (ze stopą dyskonta wynoszącą 1% w stosunku rocznym) na sanację oraz przyłączanie i przejmowanie banków zagrożonych upadłością.

Przegląd zasad finansowania systemów gwarantowania depozytów na świecie wskazuje, że w większości krajów koszty ich funkcjonowania pokrywane są wyłącznie przez banki - uczestników systemu. Zasady finansowania tych systemów ulegały zmianom i w początkowych okresach funkcjonowania niektóre z nich utrzymywane były w części ze środków banków centralnych, lecz następnie likwidowano udział banku centralnego (np. w Hiszpanii, Czechach). Ponadto w regulacjach dotyczących systemów gwarancyjnych niektórych krajów przewiduje się możliwość korzystania z pomocy w formie pożyczek udzielonych przez banki centralne lub państwa, jednak głównie w sytuacjach kryzysowych związanych z niewypłacalnością banków, w celu zapewnienia szybkiego zaspokojenia roszczeń deponentów.

Utrzymująca się od kilku lat dobra koniunktura w sektorze banków komercyjnych oraz poprawiająca się i w miarę stabilna sytuacja w sektorze banków spółdzielczych, wskazują na potrzebę dokonania weryfikacji aktualnych regulacji dotyczących zasad funkcjonowania systemu gwarantowania depozytów m.in. w kierunku oparcia tego systemu na finansowaniu, podobnie jak w innych krajach, wyłącznie przez banki. Stąd też niniejszy projekt przewiduje likwidację partycypacji Narodowego Banku Polskiego w finansowaniu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, a także wprowadza szereg innych zmian celem większego dostosowania systemu gwarantowania depozytów do potrzeb sektora bankowego oraz deponentów.

Projekt zmiany ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym musi być również skorelowany z obowiązującymi od 1 kwietnia 2007 r. regulacjami zawartymi w ustawie z dnia 26 stycznia 2007 r. zmieniającej ustawę - Prawo bankowe, ustalającej nowe wymogi

kapitałowe dla banków i wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, mającymi wpływ m.in. na zasady naliczania opłaty rocznej na rzecz Funduszu. System wpłat na BFG oparty jest na aktywach ważonych ryzykiem zdefiniowanych normami adekwatności kapitałowej wprowadzanymi przywołaną nowelizacją Prawa bankowego oraz uchwałami Komisji Nadzoru Bankowego wydanymi na jej podstawie.

Głównym założeniem projektu w tym zakresie jest wprowadzenie analogicznych do dotychczasowych rozwiązań w przedmiocie określenia maksymalnego poziomu obciążeń banków z tytułu opłaty rocznej oraz utrzymanie wyłączeń określonych aktywów i zobowiązań pozabilansowych z podstawy obliczania opłaty. W tym celu niezbędne jest zdefiniowanie nowej podstawy wyliczeń oraz ustalenie takiej maksymalnej, ustawowej wysokości stawki opłaty, aby potencjalna maksymalna wartość zobowiązania banków nie była wyższa od dotychczasowej. Proponuje się przyjęcie, że opłatę roczną obliczać się będzie – co do zasady – jako iloczyn 12,5-krotności wartości sumy wymogów kapitałowych danego banku i stawki ustalonej przez Radę Funduszu w wysokości nie przekraczającej 0,3%. Takie rozwiązanie umożliwi zachowanie dotychczasowej zasady korelacji pomiędzy skalą działalności banku i związanego z nią ryzyka, a wysokością opłaty wnoszonej na rzecz BFG, a także utrzymanie na dotychczasowym (w przybliżeniu) poziomie wartości maksymalnego, dopuszczonego przez prawo obciążenia finansowego podmiotów wnoszących opłatę.

Uzasadnienie szczegółowe

- 1) zmiana w **art. 1 pkt 1** – uchylenie pkt 7 definiującego „sumę aktywów ważonych ryzykiem”. Zmiana będąca konsekwencją nowelizacji ustawy – Prawo bankowe, dokonaną ustawą z dnia 26 stycznia 2007 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe (Dz. U. Nr 42, poz. 272) wprowadzającej do polskiego prawa nowe regulacje Unii Europejskiej odnośnie nowych zasad obliczania wymogów kapitałowych obowiązujących banki.
- 2) zmiana w **art. 1 pkt 2** – tytułu rozdziału, która odnosi się do określenia w tym rozdziale zasad kontroli BFG z punktu widzenia interesu publicznego. Niniejsza zmiana jest powiązana ze zmianami określonymi w art. 1 pkt 2 - 3.
- 3) zmiana dokonana w **art. 1 pkt 3 lit. a** przewiduje, że to minister właściwy do spraw instytucji finansowych, kierujący m.in. działem administracji rządowej – instytucje finansowe, a nie jak dotychczas Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, nadaje Funduszowi statut, w którym określa szczegółowo jego zadania, sposób organizacji oraz zasady gospodarki finansowej. Następnie w **art. 1 pkt 3 lit. b** uchyla się ust. 5 w art. 3 ustawy o BFG – przewidujący nadzór ministra właściwego do spraw instytucji finansowych nad działalnością BFG, co jest związane ze zmianą układu regulacji w tym zakresie oraz określeniem w art. 1 pkt 3 koniecznego instrumentarium wykonywania ustawowego obowiązku nadzoru nad działalnością BFG.
- 4) zmiany zawarte w **art. 1 pkt 4** przewidują dodanie po art. 3 ustawy o BFG przepisu **art. 3a**, który normuje kwestię nadzoru nad działalnością Funduszu sprawowanego przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych. Trzeba wskazać, że minister właściwy do spraw instytucji finansowych odpowiada prawnie, konstytucyjnie i politycznie za sprawowanie nadzoru nad BFG nie posiadając jakichkolwiek instrumentów nadzorczych. W tej sytuacji

rozumiejąc konieczność rozbudowania katalogu środków prawnych leżących w gestii ministra wprowadza się instrument w postaci wystąpienia z żądaniem udostępnienia przez Fundusz kopii dokumentów związanych z działalnością Funduszu oraz zapoznawania się z ich treścią. Następnie minister właściwy do spraw instytucji finansowych może żądać informacji i wyjaśnień, dotyczących działalności Funduszu od członków Zarządu, Rady Funduszu, pracowników Funduszu oraz innych osób związanych z Funduszem umową zlecenia, umową o dzieło lub innym stosunkiem prawnym o podobnym charakterze.

5) zmiany w art. 1 pkt 5:

lit. a - w ust. 2 pkt 3 ustawy pominięto odesłanie do art. 14 w związku z propozycją zmiany brzmienia art. 14.

lit. b - zmiana dokonana w ust. 2a przewiduje, że to minister właściwy do spraw instytucji finansowych, kierujący m.in. działem administracji rządowej – instytucje finansowe, a nie jak dotychczas Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, określi formę organizacyjno-prawną, szczegółowe zasady, zakres i tryb obrotu przez Fundusz wierzytelnościami, o których mowa w ust. 2 pkt 1a, uwzględniając zapewnienie skuteczności udzielania pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania.

lit. c - w ust. 3 ustawy dokonano analogicznych zmian związanych z wyłączeniem udziału Rady Ministrów w procedurze wydania aktu wykonawczego normującego możliwość określenia, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, dodatkowych zadań Funduszu w zakresie udzielania pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania oraz tryb ich wykonania, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa środków gwarantowanych.

6) zmiany w art. 1 pkt 6 do art. 6 zmienianej ustawy przewidują zmniejszenie liczebności Rady z 11 do 10 członków. Nawiązując do likwidacji udziału Narodowego Banku Polskiego w systemie finansowania działalności BFG zmniejszono w Radzie Funduszu liczbę przedstawicieli NBP do trzech, których w chwili obecnej zasiada w Radzie BFG czterech. W przedmiotowej zmianie przewiduje się także doprecyzowanie zagadnienia kadencji Rady Funduszu. Kwestia ta powodowała pewne problemy praktyczne, utrudniając efektywne działanie Rady jako kluczowego organu BFG. Zmiana polega na ustanowieniu reguły, że kadencja rozpoczyna się od pierwszego posiedzenia Rady w nowym składzie.

7) przewidziana art. 1 pkt 7 zmiana w art. 7 w ust. 2 ustawy polegająca na dodaniu pkt 3a rozszerza katalog zadań Funduszu wprowadzając obowiązek przedkładania ministrowi właściwemu do spraw instytucji finansowych przez Radę Funduszu kwartalnych sprawozdań z działalności oraz sytuacji finansowej Funduszu. Ten nowy obowiązek sprawozdawczy Rady ma służyć umożliwieniu ministrowi właściwemu do spraw instytucji finansowych zebrania pełnej informacji na temat działalności BFG. Posłuży to rzetelnemu sprawowaniu przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych nadzoru nad działalnością BFG.

8) zmiany w art. 1 pkt 8 wynikają ze zmiany w dokonanej w art. 1 pkt 6 niniejszej nowelizacji zmniejszającej ogólną liczbę członków Rady BFG. Wobec tego

zmiana odnosząca się do zmniejszenia kworum z siedmiu do sześciu członków jest uzasadniona.

9) zmiany w **art. 1 pkt 9:**

lit. a - należy podkreślić dążenie ustawodawcy do optymalizacji kosztów funkcjonowania Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, dlatego zgodnie z projektem w skład Zarządu Funduszu wchodzi od 3 do 5 członków, w tym prezes i jego zastępca.

lit. b - zgodnie z nowym brzmieniem art. 9 ust. 2 ustawy, Zarząd powoływany jest przez Radę Funduszu, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, spośród osób posiadających odpowiednie wykształcenie wyższe i doświadczenie zawodowe. W dotychczasowej praktyce stosowania ustawy o BFG wątpliwość budziła ustawowa przesłanka dotycząca „5-letniego stażu w bankowości”, która mogła odnosić się także do stanowisk pracowniczych niskiego szczebla, które nie kwalifikowały do obejmowania funkcji w Zarządzie Funduszu. Wątpliwość budziła też kwestia interpretacji terminu „bankowość”. W związku z tym w projekcie zaproponowano „odpowiednie wykształcenie wyższe i doświadczenie zawodowe.

10) zmiany w **art. 1 pkt 10:**

lit. a - w art. 13 ust. 1 ustawy - w związku z nowelizacją ustawy - Prawo bankowe wprowadzona zostaje nowa maksymalna stawka opłaty oraz następuje odesłanie do regulacji art. 13 ust. 1a, w którym zdefiniowana została podstawa obliczania opłaty rocznej.

lit. b - w art. 13 dodaje się ust. 1a – wprowadzona została zasada obliczania opłaty rocznej od kwoty odpowiadającej 12,5 – krotności sumy wymogów kapitałowych, wyznaczonych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami – obliczona przez bank według zasad określonych według przepisów wydanych na podstawie ustawy – Prawo bankowe.

lit. c - uchyla się ust. **3a i 3b** ustawy – stanowiące przepisy normujące kwestię ponoszenia przez NBP kosztów wnoszenia 50% opłaty, o której mowa w art. 13 ust. 1, jak też przejściowe kwestie partycypacji NBP w finansowaniu Funduszu. Uzasadnieniem likwidacji w zakresie mechanizmu finansowania BFG partycypacji NBP jest postulat pełnej harmonizacji z przepisami wspólnotowymi, w tym Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską oraz dyrektywą 94/19/WE w sprawie systemów gwarantowania depozytów. Należy pamiętać, iż jak to zostało wskazane w części ogólnej Uzasadnienia, projektowana zmiana wynika z zaleceń Komisji Europejskiej określonych w *Raporcie o konwergencji 2006*, jak też rekomendacji *Raportu o konwergencji 2006* Europejskiego Banku Centralnego.

11) zmiany w **art. 1 pkt 11** - zmiana dokonana w art. 17 ust. 3 wydłuża termin, jakim dysponuje Rada Ministrów na zaopiniowanie sprawozdania z działalności Funduszu i przedstawienia Sejmowi RP do rozpatrzenia. Niniejsza nowelizacja wprowadza uprawnienie Rady Ministrów do wyrażenia Sejmowi RP swojej opinii nt. przedkładanego rocznego sprawozdania Funduszu. W dotychczasowym stanie prawnym Rada Ministrów bowiem stanowiła jedynie organ przekazujący dokumenty bez wyraźnego wskazania udziału Rady Ministrów w ich ocenie.

12) **art. 1 pkt 12** - uchyla się art. 18 ustawy. W obecnym stanie prawnym Bankowy Fundusz Gwarancyjny jest na mocy szczególnego przepisu zwolniony z podatku

dochodowego od osób prawnych (zwolnienie podmiotowe). Fundusz jest zwolniony z podlegania obowiązkowi podatkowemu wynikającego z ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, z późn. zm.). Jednakże wobec faktu, iż Bankowy Fundusz Gwarancyjny wykazuje rokrocznie dodatni, wysoki wynik finansowy proponuje się wprowadzenie modyfikacji rozwiązań prawnopodatkowych obowiązujących BFG. Za 2004 r. zysk roczny BFG wyniósł 151,6 mln zł, zaś w 2005 r. 161,3 mln zł. Kumulacja w BFG znaczących aktywów (ok. 4,9 mld zł w 2005 r.), w tym generowanie przez te aktywa znaczących przychodów nakazuje wypracowanie takich rozwiązań prawnofinansowych, które umożliwią BFG dopasowanie poziomu swoich aktywów i pasywów do rzeczywistych potrzeb w zakresie realizacji ustawowych zadań związanych z gwarantowaniem depozytów. Utworzony na mocy ustawy Bankowy Fundusz Gwarancyjny - wraz z określonym ustawowo mechanizmem jego finansowania - miał zgodnie z intencją ustawodawcy służyć zapewnieniu efektywnej ochrony środków deponentów. Nie jest podmiotem, w którym uzasadniona jest akumulacja nieopodatkowanych zysków. Przychody Bankowego Funduszu Gwarancyjnego pochodzą głównie z operacji na rynku finansowym. Przedmiotowa zmiana legislacyjna jest powiązana z wprowadzeniem w art. 4 ustawy zmieniającej zwolnienia przedmiotowego na rzecz BFG, polegającego na zwolnieniu z podatku dochodowego od osób prawnych dochodów BFG w części przeznaczonych na fundusz pomocowy.

- 13) **art. 1 pkt 13** - zmiana art. 34 ust. 4 ustawy ma na celu uwzględnienie konsekwencji zmiany wysokości maksymalnej stawki opłaty rocznej (z 0,4% na 0,3%). Konieczna jest zatem odpowiednia zmiana maksymalnej wysokości podwyższonej stawki. Zmiana ta ma także na celu usunięcie nieścisłości dotychczasowego zapisu, poprzez rozróżnienie podwyższonej stawki opłaty rocznej oraz podwyższonej stawki wyznaczającej poziom funduszu ochrony środków gwarantowanych (w aktualnym brzmieniu znajduje się odesłanie do przepisów określających dwa rodzaje obciążeń banków – przy wskazaniu podwyższonej wysokości tylko opłaty rocznej). Zasadne jest więc ustalenie podwyższonej stawki opłaty (jako podwójnej wysokości maksymalnej stawki zwykłej) oraz przyporządkowanie stawki 0,8% do obciążenia banków z tytułu funduszu ochrony środków gwarantowanych (będącej również dwukrotnością maksymalnej stawki zwykłej – wynoszącej zgodnie z art. 25 ust. 2 – 0,4%)
- 14) **art. 1 pkt 14** - zgodnie z brzmieniem art. 38 ust. 7 ustawy, zawierającym delegację do wydania aktu wykonawczego określającego zakres, tryb i terminy przekazywania przez banki informacji, o których mowa w ust. 6, tj. niezbędnych do wykonywania ustawowych zadań przez Fundusz, podmiotem uprawnionym do wydania rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego w tym zakresie, jest minister właściwy do spraw instytucji finansowych.
- 15) **art. 1 pkt 15** - zmiana dokonywana w art. 44 ustawy ma na celu powrót do stanu prawnego sprzed nowelizacji ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym z 2001 r. Należy podkreślić, że skala oraz źródło pochodzenia środków, którymi dysponuje BFG, a także ich cel nakierowany na realizację ustawowych zadań uzasadniają dokonanie przedmiotowej zmiany. Za takim rozwiązaniem przemawiają m.in. charakter realizowanych przez Fundusz zadań i jego rola w systemie bankowym, sposób powoływania jego władz, a także zasady

pozyskiwania większości środków finansowych - zbliżone w swej istocie do pobierania danin publicznych, jak też zasady dysponowania tymi środkami oraz prawne możliwości kontrolowania ich wydatkowania. Na gruncie postanowień ustawy o BFG nie budzi wątpliwości, iż Fundusz stanowi osobę prawną prawa publicznego. Należy podkreślić znaczącą swobodę ustawodawcy na gruncie prawa publicznego w zakresie ustawowej kreacji organów, instytucji i innych podmiotów wykonujących funkcje publiczne. Ponadto skala oraz źródło środków, którymi dysponuje BFG (w 1995 r. BFG rozpoczął działalność z funduszem statutowym wynoszącym 100 mln zł, na który złożyły się wpłaty Ministra Finansów oraz NBP (po 50 mln zł), a także ich nakierowany na realizację ustawowych zadań cel uzasadniają odejście od zapisu mówiącego, że BFG nie jest państwową osobą prawną. Uznanie BFG w majestacie prawa za stricte niepaństwową osobę prawną spowodowało w praktyce niemal całkowite wyłączenie kontroli zewnętrznej – np. Najwyższej Izby Kontroli. Trzeba także dodać, że na gruncie obecnej modyfikacji przepisu art. 44 ustawy została przesądzona kwestia, że Funduszu nie zalicza się do sektora finansów publicznych. Jest to podyktowane hybrydowym charakterem BFG jako podmiotu realizującego pewne zadania publiczne, niemniej będącego również swoistą instytucją ubezpieczania depozytów niezależnych, w przeważającej mierze prywatnych instytucji bankowych. W świetle przedstawionej argumentacji przedmiotowa zmiana jest jak najbardziej uzasadniona. Ponadto zwracamy uwagę, iż toczą się równoległe prace legislacyjne nad projektem ustawy o finansach publicznych, która określa państwowe fundusze celowe jako jednostki sektora finansów publicznych pozbawione osobowości prawnej. BFG posiadając osobowość prawną niejako automatycznie byłby wykluczony z zakresu sektora finansów publicznych. Niemniej wobec perspektywy obowiązywania obecnej ustawy o finansach publicznych, jak też w świetle niejednoznacznej opinii doktryny prawa, ustawodawca postanowił sprecyzować w art. 44 zmienianej ustawy, iż Fundusz nie zalicza się do jednostek sektora finansów publicznych.

16) zmiany dokonane w **art. 2** projektu przewidują wprowadzenie przedmiotowego zwolnienia podatkowego dla Bankowego Funduszu Gwarancyjnego jako elementu wprowadzanych projektem nowych rozwiązań prawnopodatkowych odnoszących się do dochodów BFG. Wraz z likwidacją zwolnienia podmiotowego, które nie spełniło zakładanych celów ustawodawcy, należy wprowadzić takie modyfikacje legislacyjne, które spowodują odpowiednie zmiany w polityce finansowej Funduszu. Zwolnienie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z podatku dochodowego od osób prawnych może być w pewnym zakresie zachowane, pod warunkiem przekazywania środków na fundusz pomocowy. Wpływy budżetowe z tytułu opodatkowania BFG mogłyby wynieść ok. 30,6 mln zł rocznie, przekładając się na wpływy budżetowe w perspektywie 5 lat rzędu ok. 153 mln zł.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o BFG dokonuje zatem zmiany w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych w dotyczącym zwolnień przedmiotowych art. 17:

- w ust. 1 dodaje się pkt 50 statuujący zasadę, że dochody Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w części przeznaczony na fundusz pomocowy są wolne od podatku,

- w ust. 1e i 1g wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje treść stanowiącą, że zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, dotyczące podatników przeznaczających dochody na cele statutowe lub inne cele określone w tym przepisie stosuje się

również w przypadku lokowania dochodów poprzez nabycie, z zastrzeżeniem wprowadzanego nowelizacją ust. 1g.

- dodaje się ust. 1g przewidujący, że zwolnienie, o którym mowa w ust. 1e nie ma zastosowania do zwolnienia określonego w ust. 1 pkt 50.

- 17) przepis **art. 3** projektu nowelizacji ustawy wprowadza w ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937, z późn. zm.) zmianę obejmującą art. 2 ust. 1, który w nowym brzmieniu będzie przewidywać, iż Najwyższa Izba Kontroli kontroluje działalność organów administracji rządowej, Narodowego Banku Polskiego, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, państwowych osób prawnych i innych państwowych jednostek organizacyjnych. Bankowy Fundusz Gwarancyjny powstały i działający przy zaangażowaniu środków publicznych będzie podlegać kontroli NIK. Stanowi to wzmocnienie transparentności jego działalności i pozytywnie wpływa na wykonywanie ustawowych uprawnień Sejmu RP.
- 18) zgodnie z brzmieniem **art. 4** projektu nowelizacji, do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie upoważnień zmienianych niniejszą ustawą zachowują moc przepisy dotychczasowe, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy.
- 19) w związku ze zmianą liczby członków Rady Funduszu, w projekcie wprowadza się przepis przejściowy – **art. 5**, zgodnie z którym w ciągu 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy organy, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym – tzn. w szczególności Prezes NBP, dostosują skład powołanych przez te organy członków Rady Funduszu do przepisu art. 1 pkt 6 ustawy zmieniającej.
- 20) przepis **art. 6** projektu przewiduje, że ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. *Vacatio legis* spełnia normy zawarte w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2007 r. Nr 68, poz. 449).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które będzie oddziaływał akt normatywny

Projekt ustawy o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym będzie oddziaływał na Bankowy Fundusz Gwarancyjny, banki prowadzące działalność na podstawie odrębnych przepisów oraz deponentów.

2. Wpływ aktu normatywnego na dochody i wydatki sektora finansów publicznych

Zakłada się, że wejście w życie projektowanej ustawy umożliwi pojawienie się związanych z opodatkowaniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego dochodów budżetowych w wysokości ok. 30,6 mln zł.

Zniesienie udziału NBP w finansowaniu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego będzie skutkowało zmniejszeniem kosztów działalności NBP, a tym samym będzie miało wpływ na wysokość rocznego wyniku finansowego Narodowego Banku Polskiego (z zastrzeżeniem, że wynik ten nie będzie obciążony np. tworzeniem rezerw). Należy przy tym zauważyć, że obecnie 95% tego zysku na podstawie art. 69 ust. 3 ustawy o NBP jest przekazywane do budżetu państwa jako wpłata z zysku NBP.

3. Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projekt ustawy nie będzie miał istotnego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

4. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy

Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny

Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy zostanie na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej oraz wysłany do zaopiniowania na etapie uzgodnień międzyresortowych również przez organizacje społeczno-zawodowe, a w szczególności m.in. Związek Banków Polskich, Krajowy Związek Banków Spółdzielczych.

Dawid Sobczyński
Specjalista
Wydział Instytucji Sektora Bankowego
Departament Rozwoju Rynku Finansowego
tel. 22 694 3044
faks 22 694 3950.